

Granskning av representation

Värnamo kommun
19 januari 2021

Granskare

Ulrika Strånge, certifierad kommunal revisor
Emelie Duong, verksamhetsrevisor

Innehållsförteckning

Kapitel	Sida
Sammanfattning	03
1. Inledning	05
2. Redogörelse iakttagelser	10
3. Resultat av stickprovsgranskning	18
4. Sammanfattande bedömning och rekommendationer	23
5. Källförteckning	27

Sammanfattning

Den sammanfattande bedömningen är att kommunen inte fullt ut efterlever gällande regler och policy avseende representation.

Kommunen har en policy för representation som beskriver vad som avses med extern representation och intern representation, Policyn beskriver även att redovisning av representations- och resefakturer skall påtecknas med uppgift om ändamål/anledning och deltagare. När gåvor ges bort skall det redovisas vem som fått gåvan och i vilket syfte. Vår bedömning är att policyn skulle kunna tydliggöras genom framtagande av tillhörande riktlinjer som tydliggör olika beloppsgränser för representation och vad som gäller om attestanten själv medverkat på aktiviteten eller nyttjat tjänsten/varan.

Den årliga kostnaden för 2018 uppgick till 1 917 340 kr, 2019 till 1 404 648 kr och 2020 (jan-juli) 19 156 kr. De totala kostnader för representation har minskat med cirka 500 tkr mellan 2018-2019. Den största minskningen kan ses inom kommunstyrelsen på 138 tkr följt av medborgarnämnden på 182 tkr, omsorgsnämnden på 72 tkr, servicenämnden på 71 tkr och barn- och utbildningsnämnden på 62 tkr. Anledningarna till att kostnaderna har minskat under 2019 är bl.a. att det under 2018 anordnades fler evenemang, det var fler avtackningar och att vissa kostnader har bokförts på olika kontogrupper vilket försvårar jämförelsen mellan åren. Utöver detta har kostnaderna även minskat då antalet anställda har minskat inom vissa förvaltningar och att det finns en ökad konstadmedvetenhet kring representation bland anställda. Under 2020 har kostnad för representation minskat väsentligt, vilket i stor utsträckning är hänförligt till Corona-pandemin.

Resultatet av stickprovskontrollen visar bl.a. på följande avvikelser:

- I 42 % av stickproven framgår inte anledningen till gåvan
- I 67 % av stickproven framgår inte till vem gåvan avser
- I 61 % av stickproven finns inte deltagarlistor
- I 9 % av stickproven saknas ändamålet med aktiviteten
- I 15 % finns attestant med på deltagarlistan, dvs personen har själv deltagit i aktiviteten. Överordnad har inte attesterat fakturan.

Avvikelser noteras för samtliga nämnder/utskott och generellt finns brister gällande att underlagen inte innehåller anledning till gåvan, till vem gåvan är avsedd för och att deltagarlistor saknas i samband med olika aktiviteter. Därtill noteras även att det är möjligt att attest kan ske av samma person som själv också deltagit i aktiviteten. Bedömningen är att gällande policy inte efterlevs fullt ut och det finns behov av att policyn i större utsträckning förankras inom såväl nämnder och utskott.

Kommunstyrelsens intern kontrollplan innehöll under åren 2017 och 2018 kontrollmoment som berör representation. Uppföljningen av genomförda kontrollmoment visade avsaknad av deltagarlista. Medborgarnämnden har, i sin internkontrollplan, haft kontrollmoment som berör området under 2019 och 2020. Övriga nämnder har under de senaste fem åren inte utfört några kontrollmoment gällande efterlevnad av gällande regelverk och riktlinjer avseende representation, gåvor m.m. under de senaste 5 åren.

Sammanfattning

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderas kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, tekniska utskottet, medborgarnämnden, omsorgsnämnden, kulturnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och servicenämnden att:

- ▶ Säkerställ att kommunens policy, riktlinjer och rutiner samt gällande lagstiftning efterlevs inom området representation och resor, både vad gäller genomförande och redovisning.
- ▶ Säkerställ att området för resor och representation beaktas i högre utsträckning i internkontrollarbetet.
- ▶ Det bör säkerställas att det finns en rutin för att med regelbundenhet revidera styrdokumentet samt säkerställa att medarbetarna har god kännedom om gällande regelverk.

Inledning

Bakgrund och syfte

Det finns ingen bestämd skatterättslig definition av begreppet representation i lagstiftningen. Representation är ett samlingsbegrepp för uppskattning som personer inom en organisation mottar eller visar andra personer. Exempel på uppskattning i sådana här sammanhang kan vara måltider/restaurangbesök, evenemang, gåvor m.m. Man skiljer mellan extern representation mellan organisationer och intern representation som är inom en organisation. Felaktigheter inom detta område kan leda till att kommunen får ett minskat förtroende hos allmänheten.

Som en fördjupad granskning av den interna kontrollen har revisorerna i Värnamo kommun gjort bedömningen att granska efterlevnad av rutiner och policys avseende representation.

Granskningens övergripande syfte är att bedöma om kommunen efterlever gällande regler och att göra en bedömning av huruvida eventuella policys och riktlinjer efterlevs.

Frågeställningar

I granskningen besvarades följande revisionsfrågor:

- ▶ Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende representation?
- ▶ Efterlevs gällande lagstiftning, skatteverkets allmänna råd och gällande policydokument inom området?
- ▶ Hur stor är den årliga kostnaden för representation i kommunen?
- ▶ I vilken omfattning finns representation och efterlevnad av gällande riktlinjer i styrelsens och nämndernas internkontrollarbete?

Genomförande

Granskningen har skett genom dokumentstudier, stickprov och genom intervjuer med berörda chefer.

Samtliga intervjuade har beretts tillfälle att sakgranska rapporten.

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses bedömningsgrunder som används i granskningen för analyser, slutsatser och bedömningar.

Kommunallagen

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter. Styrelsen ska även ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet (6 kap. 1 §).

Nämnderna ansvarar för att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige bestämt samt de föreskrifter som gäller för verksamheten (6 kap. 6 §).

Skatteverkets allmänna råd för representation

I skatteverkets allmänna råd 2017:26 framgår att representation enligt 16 kap. 2 § inkomstskattelagen (1999:1229) skall ha ett omedelbart samband med näringsverksamheten för att avdragsrätt skall medges. Vidare framgår att avdrag endast får göras med vad som anses skäligt. Vad gäller enklare förtäring, som inte kan anses vara en måltid, medges avdrag om 60 kr plus mervärdesskatt. Avdrag får göras för utgift avseende teaterbiljett eller liknande med högst 180 kr plus mervärdesskatt. Lyxbetonad representation medges ej avdrag, ej heller avdrag för övrig mat och dryck, vilket tidigare varit fallet (före i januari 2017). Vidare medges avdrag för representationsgåvor om högst 300 kr plus mervärdesskatt.

Forts. revisionskriterier

Representation delas in i extern och intern representation. Extern representation avser affärsförhandlingar eller representation med PR-syfte. Intern representation avser personalfester, informationsmöten, styrelsesammanträden, revision och bolagsstämma. Representation kan även förekomma i form av gåvor, reklamgåvor av obetydligt värde eller representationsgåvor. Representationsgåvor skall ha ett omedelbart samband med verksamheten och avdrag medges för skäligt belopp till högst 180 kr plus mervärdesskatt per person.

Enligt skatteverkets allmänna råd 2004:5 bör verifikat avseende representation visa sambandet mellan verksamheten och de personer som deltagit. Detta kan exempelvis göras genom anteckningar på verifikatet som anger syfte med representationen, namn och yrke på deltagande personer. I mervärdesskattelagen (1994:200) 11 kap. 8-9 § finns vidare uppgifter på formkrav på en faktura för att avdrag för mervärdesskatt skall medges. Dessutom innehåller bokföringslagen (1999:1078) 5 kap. 6-9 § vidare krav om vilka uppgifter som skall finnas på ett verifikat.

Reglemente för kontroll av ekonomiska transaktioner

Reglementet är fastställt av kommunstyrelsen 2009-10-19 och beskriver bl.a. följande:

- Kommunens nämnder/styrelser ansvarar för den interna kontrollen och tillser att bestämmelserna iakttas och att tillämpliga attestmoment utföres.
- Attestmomentet får ej utföras av den som själv skall ta emot betalningen från kommunen. Avser beslutsattesten förmån till den attestberättigade eller närstående övertas atteststrätten av överordnad.
- Varje nämnd/styrelse svarar för att upprätta och hålla en aktuell förteckning över utsedda beslutsattestanter.

Till reglementet finns en *riktlinje* som är fastställt av kommunstyrelsen 2017-03. Syftet med riktlinjen är att ge samtliga förvaltningar vägledning avseende tillämpning av de olika attestmomenten för olika typer av ekonomiska transaktioner. Riktlinjen beskriver bl.a. att varje styrelse/nämnd avgör hur och i vilken omfattning attesterna ska utföras. För varje nämnd/styrelse ska det finnas en aktuell attestförteckning.

Forts. revisionskriterier

Policy för representation i Värnamo kommun

Policyn är antagen av kommunfullmäktige 2015-10-29 och beskriver vad som gäller vid:

- *Extern representation*

Kommunfullmäktiges presidium svarar för det officiella värdskapet vid betydelsefulla evenemang och officiella uppvaktningar. Kommunfullmäktiges representation skall ske i samråd med kommunchefen. Kommunstyrelsens presidium svarar för värdskap vid kommunens officiella kontakter, som har anknytning till den kommunala förvaltningen och näringslivskontakter av betydelse för kommunen. Kommunstyrelsens representation skall ske i samråd med kommunchefen. Representation av förvaltningsmässig karaktär sköts av respektive nämndordförande i samråd med förvaltningschefen. I policyn finns exempel på evenemang och aktiviteter som omfattas av extern representation.

- *Intern representation*

Den interna representationen handhas inom respektive nämnd och kan avse uppvaktning av den egna personalen och de förtroendevalda. Uppvaktning med minnesgåva vid anställning i 25 år eller förtroendeuppdrag i 20 år handhas av kommunstyrelsen. Varje enskilt representationstillfälle avgörs av ordföranden i samråd med förvaltningschefen.

- *Representation med alkoholdrycker*

Allmänt gäller stor restriktivitet för servering av alkoholhaltiga drycker vid representation.

- *Redovisning*

Redovisning av representations- och resefakturer skall påtecknas med uppgift om ändamål/anledning och deltagare. När gåvor ges bort skall det redovisas vem som fått gåvan och i vilket syfte.

Av policyn framgår att sunt förnuft och en professionell hantering av representationen skall eftersträvas. Tolkning och eventuella kompletteringar görs av kommunstyrelsen

Riktlinjer tjänsteresor

Riktlinjen är fastställd av kommundirektören 2020-08-01 och gäller för samtliga förvaltningar. Syftet med riktlinjen är att alla resor som görs i tjänsten ska vara trafiksäkra, miljöanpassade och kostnadseffektiva och samtidigt uppfylla krav på god arbetsmiljö.

Organisation och ansvar

Alla medarbetare har ett ansvar för att det egna resandet följer denna riktlinje och gällande avtal. Varje chef har ett ansvar för att informera om vad som gäller och se till att kostnaderna för resor står i proportion till nyttan samt att krav på arbetsmiljö, säkerhet och miljö efterlevs. Varje resa som en anställd gör inom landet ska godkännas i förväg av närmaste chef. Vid kurser, konferenser och dylikt ska chefen godkänna vid varje tillfälle. Resa utomlands ska godkännas av förvaltningschef. Det samma gäller vid resa med flyg.

Hantering av reseräkningar

Reseräkningar (gäller så väl för milersättning som för traktamente) ska lämnas in inom en månad efter resans slut. Reseräkningen måste senast attesteras efter två månader.

Redogörelse iakttagelser

Kommunens representationskostnader

Den årliga kostnaden för representation i kommunen redovisas i nedanstående tabell för år 2018-2020 (kr). Av tabellen kan utläsas att omsorgsnämnden och barn- och utbildningsnämnden står för en större andel av kostnaderna för representation under perioden 2018-2020.

Redovisning av representation ska ske enligt följande kontogrupper:

- Extern representation: 710
- Intern representation: 711
- Fika och måltider (som ej klassas som representation): 748

Det pågår en översyn av kontogrupperna inför 2021.

Nämnd/förvaltning	Inför			Antal anställda*	
	2020 (jan-juli)	2019	2018	2019	2018
Kommunstyrelsen	33 355	210 959	349 112	79	66
Upphandlingsnämnd		15 760	14 110	0	15
Tekniskt utskott	12 276	121 419	113 128	208	196
Samhällsbyggnadsnämnd	16 861	130 121	127 767	81	86
Serviceämnd	14 281	63 756	135 207	198	189
Kulturnämnd	4 439	57 378	55 392	25	25
Barn- och utbildningsnämnd	68 434	308 399	370 901	1 095	1 066
Omsorgsnämnd	25 546	360 124	432 623	977	979
Medborgarnämnd	3 964	136 732	319 100	183	183
Totalt	179 156	1 404 648	1 917 340	2 846	2 805

*Uppgifterna är hämtade från kommunens årsredovisning 2019 "antal grundanställningar, årsarbetare".

Kommentarer

De totala kostnader för representation har minskat med cirka 500 tkr mellan 2018-2019. Den största minskningen kan ses inom kommunstyrelsen på 138 tkr följt av medborgarnämnden på 182 tkr, omsorgsnämnden på 72 tkr, servicenämnden på 71 tkr och barn- och utbildningsnämnden på 62 tkr. Anledningarna till att representationskostnaderna har minskat är enligt uppgift följande:

- Kommunstyrelsen: Kostnaderna för representation var högre 2018 vilket förklaras av att Gummifabriken inkl. auditoriet färdigställdes under 2018. I samband med detta ordnades flera träffar med externa gäster samt att "Antikrundan" spelades in på Gummifabriken. Utöver detta genomfördes flera avtackningar samt att det bjöds på mat till de som arbetade som röstmottagare i samband med valet 2018.
- Medborgarnämnden: Kostnaderna har minskat p.g.a. att det finns en ökad kostnadsmedvetenhet gällande representation samt att antalet tidsbegränsade månadsanställda har minskat med 42 medarbetare. Dessa ingår inte i tabellen sidan 9.
- Omsorgsnämnden: Förändringen mellan åren beror enligt nämnden/förvaltningen på att redovisning skett på olika konton. År 2018 använde förvaltningen kontot för intern representation och för år 2019 användes kontot för fika/måltider i högre utsträckning. I övrigt har förvaltningen inte fattat något beslut eller vidtagit några särskilda åtgärder för att minska kostnaderna för representation.
- Servicenämnden: På förvaltningens ledningsgrupp har diskussion kring fika, representation m.m. medfört att förvaltningen försöker hålla ner kostnaderna för representation. För 2018 fanns en transaktion på 40 185 kr på kontot för representation. Detta var enligt uppgift felaktigt då beloppet skulle varit bokfört på avgifter för kurser.
- Barn- och utbildningsnämnden: Under 2018 hade förvaltningen två större representationstillfällen som en del av ett projekt. Det framgår att representationskostnader kan variera mellan åren då de kan vara kopplade till statsbidrag eller särskilda fortbildningsinsatser.

För både 2018 och 2019 står barn- och utbildningsnämnden och omsorgsnämnden för den större andelen (44 %) av representationskostnaderna under 2018-2019. Sett till antalet anställda har dessa nämnder/förvaltningar även flest anställda i kommunen.

Under 2020 har antalet representationer/representationstillfällen minskat, vilket till stor del är hänförligt till Corona-pandemin.

Kommunstyrelsen

Inom kommunstyrelsens har policyn för representation och riktlinjen för tjänsteresor enligt uppgift kommunicerats ut i samband med APT. Ansvaret för att följa den beslutade policyn och riktlinjer ålägger respektive chef. Om det skulle uppstå tveksamheter kring den beslutade policyn och riktlinjen ska frågor ställas till förvaltningsledningen och vid behov kan gemensamma tolkningsdiskussioner på ledningsgruppen ske. Upplevelsen är att det finns god kännedom om policyn och riktlinjen inom kommunledningsförvaltningen.

På kommunens intranät "Nettan" finns information om vilka momsregler som gäller vid representation samt vilken information som måste finnas med. Det framgår att när en representationsfaktura ska konteras får användaren upp en "meddelanderuta" där det exempelvis framgår att momsavdraget är fel, att syfte samt deltagarens namn ska anges. I "meddelanderutan" finns även en hänvisning till vart användaren kan hitta mer information på intranätet. Dock framgår att representationsfakturan kan attesteras även om det saknas syfte och deltagarens namn.

Kommunstyrelsen har ingen specifik attestordning för representation. Det framgår att ordinarie attestordning gäller vid attest av kostnader för representation. Avseende förmåner till attestberättigad eller närstående ska dessa attesteras av överordnad.

Kommunstyrelsen har haft med hanteringen av representation i sitt internkontroll arbete (se avsnitt "intern kontroll") och resultatet har enligt uppgift presenterats bl.a. på ekonommötena.

Kulturnämnden

På kulturförvaltningen har policyn enligt uppgift kommunicerats ut till organisationen i samband med APT. Riktlinjen för tjänsteresor har kommunicerats ut i samband med APT och i veckobrev som skickats ut till förvaltningens alla medarbetare.

För de medarbetare som berörs av tjänsteresor och representation sker enligt uppgift en genomgång av kommunens policy gällande representation och riktlinjer för tjänsteresor med medarbetaren. Detta genomförs i syfte att säkerställa följsamhet till kommunens gällande policy och riktlinje.

Kulturförvaltningen har en attestordning för vilka som har rätt att attestera kostnader för representation. I attestordningen framgår att förvaltningschef och bibliotekschef är beslutattestanter och har rätt att attestera belopp upp till 1 mnkr. Attestordningen är godkänd av kulturnämnden 2019-12-04.

Medborgarnämnden

Policyn för representation är enligt uppgift känd bland chefer och i förvaltningens ledningsgrupp. Vid de tillfällen intern och extern representation sker är uppfattningen att det sker utifrån policy för representation.

Då riktlinjen gällande tjänsteresor nyligen fastställts, har den inte kommunicerats ut i organisationen ännu. Dock framgår att det är en riktlinje som väl stödjer ett redan inarbetat arbetssätt i förvaltningen.

Frågor kring representation är pågående inom förvaltningens ledningsgrupp, vilket innebär att samsyn och återhållsamhet är ett inarbetat arbetssätt. Merparten av all representation samt tjänsteresor (undantaget är resor som ligger inom ramen för tjänsteutövning) beslutas av sektionschef eller förvaltningschef.

Kostnader för representation ska enligt uppgift attesteras av chefer eller funktioner inom staben.

Omsorgsnämnden

Policyn för representation och riktlinje för tjänsteresor har enligt uppgift kommunicerats ut till de anställda på arbetsplatsträffarna av respektive chef.

För att säkerställa följsamhet till kommunens policy och riktlinjer gällande representation och tjänsteresor diskuteras dessa regelbundet av sektionscheferna tillsammans med områdescheferna.

Tekniska utskottet

Polycyn för representation och riktlinjen för tjänsteresor har enligt uppgift återkommande lyfts och diskuteras i förvaltningens ledningsgrupp. Vidare har avdelningscheferna informerat berörd personal inom sina respektive avdelningar.

För att säkerställa följsamhet till kommunens policy för representation så har policyn förtydligas genom förhållningssättet "mycket restriktivt och klokt". Avdelningschefer beslutar kring all representation inom respektive avdelning och ansvarar för att följa upp dessa inom sina respektive avdelningar. Enligt uppgift förekommer det att diskussion sker regelbundet i förvaltningens ledningsgrupp kring hur förvaltningen ska bidra till följsamhet till policyn.

Riktlinjerna för tjänsteresor hanteras såsom policyn för representation, dvs avdelningscheferna informerar, beslutar och följer upp det inom sitt eget ansvarsområde. Dessa riktlinjer ligger enligt uppgift i linje med det arbetssätt som finns inom förvaltningen, där enbart nödvändiga resor och effektivt resande ska genomföras.

Förvaltningen har ingen specifik attestordning för representation, aktuellt attestreglemente och attestordning gäller i grunden och det är uttalat att avdelningscheferna ansvarar och beslutar inom eget ansvarsområde.

Barn- och utbildningsnämnden

Information om vad som gäller vid representation finns i personalhandboken, som enligt uppgift är implementerad i verksamheten. Utöver den information som finns i personalhandboken har förvaltningens ekonomer kommunicerat ut gällande bokföringsprinciper, vad som gäller för belopp/förmån samt att medverkande på representationen alltid måste anges.

Information om riktlinjen för tjänsteresor har enligt uppgift kommunicerats ut på rektorsträffar och genom den information som finns på intranätet "Nettan".

För att säkerställa följsamhet till kommunens policy och riktlinjer gällande representation och tjänsteresor sker enligt uppgift en uppföljning via förvaltningens administratörer. Uppföljningen sker genom att administratörerna kontrollerar representationskostnaderna mot gällande bestämmelser.

Barn- och utbildningsförvaltningen har ingen specifik attestordning för representation. Nämndens ordinarie attestordning gäller vid attest av kostnader för representation, som antas varje år av barn- och utbildningsnämnden.

Samhällsbyggnadsnämnden

Policyn för representation har enligt uppgift kommunicerats ut som information till avdelningscheferna och diskussion har förts kring policyn i ledningsgruppen.

Information om riktlinje för tjänsteresor har gått ut till avdelningschefer, som kommunicerat det vidare inom sina respektive avdelningar.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har sedan långt tillbaka haft ett förhållningssätt avseende resor som enligt uppgift stämmer väl överens med riktlinjerna. Det som har tillkommit är ett förtydligande om att digitala möten ska prioriteras framför resa.

För att säkerställa följsamhet till kommunens policy och riktlinjer gällande representation och tjänsteresor förs det enligt uppgift löpande diskussioner kring det egna förhållningssättet till representation och tjänsteresor i ledningsgruppen.

Det finns ingen specifik attestordning för representation. Det är enligt uppgift enbart avdelnings- och enhetschefer som har rätt att attestera fakturor som avser representation och rutinen för attest av fakturor ska följas.

Servicenämnden

Det framgår att förvaltningen har relativt få representationer. Det som har diskuterats i serviceförvaltningens ledningsgrupp är när och till vilken kostnad som gåvor sker till medarbetare.

Riktlinjen för tjänsteresor har enligt uppgift presenterats i kommunens ledningsgrupp och förvaltningschef har lyft den vidare till serviceförvaltningens ledningsgrupp. Därefter har verksamhetscheferna lyft riktlinjen i sina respektive verksamheter.

Vid oklarheter kring vad som gäller vid representation och tjänsteresor lyfts det enligt uppgift i förvaltningens ledningsgrupp. Frågorna är dock väldigt få eftersom förvaltningen har relativt få representationerna. Avseende frågor gällande tjänsteresor har diskussion förts med exempelvis områdescheferna för måltidsservice angående hur de tar sig till de olika köken och hur följsamheten ska ske utifrån riktlinjen.

Det finns ingen specifik attestordning för representation. Däremot finns det en attestordning i förvaltningen som ska följas vid attest av kostnader för representation.

Intern kontroll

Inom ramen för granskningen har internkontrollplaner begärts in för perioden 2015-2020.

Styrelse/Nämnd	Ja	Nej
Kommunstyrelsen	X 2017 och 2018	
Tekniska utskottet		X
Barn- och utbildningsnämnden		X
Medborgarnämnden	X 2019 och 2020	
Samhällsbyggnadsnämnden		X
Kulturnämnden		X
Omsorgsnämnden		X
Servicenämnden		X

Medborgarnämnden och Kommunstyrelsen har i sina internkontrollplaner (2015-2020) haft kontrollmoment som berör representation (se tabell ovan).

Medborgarnämnden har i sina internkontrollplaner för 2019 och 2020 haft kontrollmoment som berör representation. Nedan presenteras resultatet av kontrollerna:

- *Redovisning representation (2019)*

Kontrollen innebar att en stickprovsgranskning av verifikat genomfördes gällande om redovisning har skett på ett korrekt sätt enligt gällande regelverk. Resultatet av kontrollen visade att samtliga 12 verifikationer under 2019 tom november för representation visade att redovisningen av kostnader skett enligt regler och riktlinjer.

- *Redovisning representation (2020)*

Kontrollen har inte följts upp ännu.

Kommunstyrelsen har under 2017 och 2018 haft med kontrollmoment som berör representation. Nedan presenteras resultat och slutsats av kontrollerna:

- *Granskning att rutiner/instruktioner gällande representation utformas enligt gällande lagar och rekommendationer (2017).*

Resultatet av granskningen visade på att rutinen avseende bokföring och representation var upprättad i enlighet med skatteverkets bestämmelser, men att rutinen bör ses över och vara mer informativ och stödjande för läsaren.

- *Kontroll av korrekt hantering och redovisning av representation utifrån lagstiftning och rekommendationer inom området (2017).*

Resultatet av kontrollen visade på brister avseende avsaknad av deltagarförteckning, felaktigt momsavdrag och att kontot för representation har använts för transaktioner trots att det ej varit representation. Slutsatsen var att det fanns behov av att se över rutiner och regler på området och informera förvaltningsekonomerna som ska kommunicera det vidare till berörda inom respektive förvaltning.

- *Kontroll av korrekt hantering och redovisning av representation utifrån lagstiftning och rekommendationer inom området (2018).*

Resultatet av granskningen var att merparten av de granskade fakturorna överensstämde med gällande regler och instruktioner. De brister som uppmärksammades var avsaknad av deltagarförteckning och att fel konto angivits vid extern representation. Slutsatsen var att det fanns behov av att se över rutiner och regler på området, intranätet behövde uppdateras, avsaknaden av deltagarförteckningen hade ökat i jämförelse med kontrollen som genomfördes 2017.

Det framgår av granskningen att kontroll av representation tidigare var en stående punkt på internkontrollplanen, men sedan kommunstyrelsen börjat arbeta med riskanalyser med bedömning av sannolikhet och konsekvens så har andra kontrollmoment haft företräde.

3 Resultat av stickprovgranskning

Genomförande:

Vi har i denna granskning genomfört ett stickprov på de transaktioner som tillhandahållits oss från kommunens ekonomiavdelning. Ett slumpmässigt urval genomfördes via "EY sampler". Resultatet av det slumpmässiga urvalet resulterade i att samtliga nämnder/förvaltningar inte kom med och därför genomfördes ett riktat urval för de nämnder/förvaltningar som inte kom med i det slumpmässiga urvalet.

Totalt sett har 45 stickprov granskats och utgångspunkten för urvalet var fakturor från 2018-01-01 - 2020-07-31. Totalt uppgår urvalet till 366 770 kronor. Stickproven sträcker sig över samtliga förvaltningar/nämnder.

Granskning av urvalet av fakturor har omfattat följande:

- ▶ Om representationen avser gåvor
  - Vem som har fått gåvan
  - I vilket syfte
  - Om rätt person har attesterat fakturan (*rimlighetsbedömning)

- ▶ Om representation avser fika, lunch, middag, övrig aktivitet
  - Ändamål/anledning till representationen
  - Deltagarlista
  - Om aktiviteten är förlagd på annan ort, finns rimlig anledning
  - Om rätt person har attesterat fakturan
  - Om person som attesterat fakturan har medverkat på aktiviteten. Om personen har medverkat på aktiviteten, har då överordnad attesterat fakturan.

Resultat av stickprovskontroll:

Representation	Antal	Procent
Gåvor	12 av 45	27 %
Fika, lunch, middag, övrig aktivitet	30 av 45	67 %
Saknar uppgift om fakturan avser gåva, fika, lunch, middag eller övrig aktivitet.	3 av 45	7 %

Gåvor	Antal	Procent
Anledning till gåvan saknas	5 av 12	42 %
Information saknas till vem gåvan avser	8 av 12	67 %
Rätt person har attesterat fakturan	12 av 12	100 %

Fika, lunch, middag, övrig aktivitet	Antal	Procent
Ändamål för aktivitet saknas	3 av 33	9 %
Deltagarlista saknas	20 av 33	61 %
Rätt person har attesterat fakturan	28 av 33	85 %
Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har inte attesterat fakturan.	5 av 33	15 %

Gåvor

Urval	Ansvarig styrelse/nämnd	Vernr	Bokfört belopp	Attest, namn och roll	Transaktionen avser	Anledning till gåva	Till vem gåvan avser till	Kommentarer
1	Samhällsbyggnadsnämnden	30012134	300	Conny Eskilsson, Förvaltningschef	Blomsterhörnan i Värnamo AB	Blomma till nyanställd	X	
2	Samhällsbyggnadsnämnden	30050581	180	Behnam Sharo, Stadsarkitekt	Blomsterlandet i Sverige AB	Saknas	Saknas	Blomsterlandet
3	Samhällsbyggnadsnämnden	30099532	568	Lars Arnesson, Miljöchef och Dan Filip Lundberg, Geodatachef	Blomsterlandet i Sverige AB	Avtackning	X	
4	Barn- och utbildningsnämnden	30014567	87	Petra Ekström, Rektor	Önska IK-Form Värnamo	Saknas	Saknas	Önska IK-Form
5	Barn- och utbildningsnämnden	30027435	328	Lena Gustavsson, Rektor	Blomsterhörnan i Värnamo AB	Saknas	Saknas	Blomsterhörnan
6	Barn- och utbildningsnämnden	30049470	228	Jessica Svensson, Rektor	Blomsterhörnan i Värnamo AB	Saknas	Saknas	Blomma
7	Barn- och utbildningsnämnden	30097760	3571	Karin Persson, Förskollärare	Önska IK-Form Värnamo	Julklipp till personal	Saknas	
8	Omsorgsnämnden	30084166	196	Annelie Svensson, Ekonom	Blomsterlandet i Sverige AB	Blomma till anställd som kommit tillbaka efter sjukskrivning.	Saknas	
9	Barn- och utbildningsnämnden	30195605	1200	Andreas Westberg, Rektor	Värnamo handel	Presentkort, Värnamo handel	Saknas	
10	Kommunstyrelsen	30072511	1051	Kjell Fransson, Bitr. Kommundirektör	Vaggeryds kommun	Avtackning av kommundirektör Gislaved.	X	Lamino pall
11	Serviceämnden	30043445	513	Marina Fredriksson, Administratör	Blomsterlandet i Sverige AB	Saknas	Saknas	Blomsterlandet
12	Omsorgsnämnden	30071357	432	Annelie Svensson, Ekonom	Blomsterlandet i Sverige AB	50-års uppvaktning	X	

Fika, lunch, middag och övriga aktiviteter

Urval	Ansvarig styrelse/nämnd	Vernr	Belopp	Attest, namn och roll	Fakturan avser	Deltagarlista	Ändamål
13	Kommunstyrelsen	30013246	1031	Ulf Svensson, Kommundirektör	Stigs Café & bageri i Värnamo	Saknas	Ledningsgrupps- möte
14	Kommunstyrelsen	30051165	119	Åsa Johansson, HR- Chef	Stigs Café & bageri i Värnamo	X	Uppstartsmöte gällande nytt HR- system
15	Tekniskt utskottet	30048952	103	Jesper Du Rietz, Förvaltningschef	Stigs Café & bageri i Värnamo	Saknas	Fika
16	Tekniskt utskottet	30201425	1161	Jesper Du Rietz, Förvaltningschef	Stigs Café & bageri i Värnamo	X	Sommaraktivitet
17	Samhällsbyggnadsnämnden	30019548	3416	Behnam Sharo, Stadsarkitekt Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har ej attesterat.	Madame Brasserie & Cafe	X	Konferens
18	Samhällsbyggnadsnämnden	30025317	588	Maria Hägg, Förvaltningsekonom	Stiftelsen museum Vandalorum	X	Avslutning för Lars Magnusson
19	Samhällsbyggnadsnämnden	30092793	867	Conny Eskilsson, Förvaltningschef	Värnamo Classic Bowl	X	Afterwork aktivitet
20	Samhällsbyggnadsnämnden	30177824	269	Lars Arnesson, Miljöchef	City gross Sverige AB	X	Firat avslutat arbete
21	Kulturnämnden	30002236	952	Lars Alkner, Kulturchef Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har ej attesterat.	Madame Brasserie & Cafe	X	Arbetslunch. Uppstart samverkan kulturförvaltning- n, kulturskolan och Vandalorum
22	Barn- och utbildningsnämnden	30025274	80	Liselotte Olofsson, Rektor	Ica Nära Ässet, Forsheda	Saknas	Saknas. Fakturan avser blommor.
23	Barn- och utbildningsnämnden	30049787	587	Martina Arvidsson, Biträdande Barn- och utbildningschef tillika Kvalitetschef	Stiftelsen museum Vandalorum	X	Arbetslunch
24	Medborgarnämnden	30043447	465	Charlotte Knutsson, Sektionschef	Blomsterlandet i Sverige AB	Saknas	Saknas. Fakturan avser blommor.
25	Kommunstyrelsen	30166088	3082	Kjell Fransson, Bitr. Kommundirektör	Gummifabriken AB	Saknas	Konferens
26	Kommunstyrelsen	30199667	1607	Mattias Hultqvist, Upphandlingschef	Cafe & konferens i Värnamo AB	Saknas	lunch
27	Kommunstyrelsen	30173138	1406	Enikö Olsson, Verksamhetschef	Gummifabriken restaurang AB	X	Ledningsgruppsmöte för programmet 3D- printtekniker
28	Tekniskt utskottet	30174620	1115	Marcus Berggren, Gatuchef	Stigs Café & bageri i Värnamo	Saknas	Fika
29	Tekniskt utskottet	30205015	5342	Marcus Berggren, Gatuchef	Cafe & konferens i Värnamo AB	Saknas	Lunch
30	Serviceämnden	30168166	7205	Marina Fredriksson, Administratör Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har ej attesterat.	Gummifabriken restaurang AB	X	Planeringsdagar för ledningsgruppen måltidsservice

Forts. Fika, lunch, middag och övriga aktiviteter

Urval	Ansvarig nämnd/förvaltning	Vernr	Belopp	Attest, namn och roll	Fakturan avser	Deltagarlista	Ändamål
31	Servicenämnden	30201042	798	Ottar Warelius, Logistikchef Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har ej attesterat.	ICA kvantum Värnamo	X	Lunch
32	Barn- och utbildningsnämnden	56006043	42919	Martina Arvidsson, Biträdande Barn- och utbildningschef tillika Kvalitetschef	Campus Värnamo (internfaktura)	Saknas	Fika och lunch. Utbildningsdag
33	Omsorgsnämnden	30198409	2674	Birgitta Billinger Lundberg, Avdelningschef	Stiftelsen museum Vandalorum	Saknas	APT. Entré och guidad visning i Vandalorum
34	Medborgarnämnden	30182347	1001	Fredrik Wallström, Bitr. Förvaltningschef	EnterCard Group AB (företagskort). Inköp på företagskortet avser invigningsmaterial från Ica, hemmahallen och systembolaget. Kvitton finns. Inköp från systembolaget avsåg alkoholfri dryck.	Saknas	Invigning av polishuset plan 2
35	Kommunstyrelsen	30043776	10051	Kjell Fransson, Bitr. Kommundirektör	Madame brasserie & cafe	Saknas	Bjöd på fika när Hembyggsföreningarna hade årsmöte
36	Kommunstyrelsen	30098527	17684	Kjell Fransson, Bitr. Kommundirektör	Gummifabriken AB	Saknas	Jullunch för alla KLF personal
37	Tekniskt utskottet	30014196	3794	Jesper Du Rietz, Förvaltningschef	Askebo Byrggghus Gislaved	Saknas	Personalaktivitet pizzabakning
38	Tekniskt utskottet	30054760	9082	Jesper Du Rietz, Förvaltningschef	Arken cafe & konferens Värnamo	Saknas	Sommarfest lunch
39	Tekniskt utskottet	30098000	67770	Jesper Du Rietz, Förvaltningschef Attestant finns med på deltagarlistan. Överordnad har ej attesterat.	Apldadalens kaffestuga	X	Julbuffé för samtliga anställda på tekniskaförvaltning
40	Servicenämnden	30098781	54270	Anneli Andersson, Förvaltningschef	Arken cafe & konferens Värnamo	Saknas	Julbord och föreläsning
41	Omsorgsnämnden	30096417	13528	Charlotte Jacobsson, Avdelningschef	Gästgivargården i Värnamo AB	Saknas	Jullunch
42	Omsorgsnämnden	30002238	12258	Sofie Starby, Sektionschef och Josefina Skepö, Sektionschef	Gummifabriken AB	X	Middag för administratörer och chefer inom sektion äldre och FO
43	Medborgarnämnden	30092777	90147	Heidi Skov Ragnar, Förvaltningschef	Gummifabriken AB	Saknas	Julbord
44	Medborgarnämnden	30031005	896	Charlotte Knutsson, Sektionschef	Blomsterlandet i Sverige AB	Saknas	Saknas. Fakturan avser blommor.
45	Medborgarnämnden	30070672	1849	Fredrik Wallström, Bitr. Förvaltningschef	Best western hotel Värnamo	Saknas	Lunch vid nätverksträff

Sammanfattande bedömning

Den sammanfattande bedömningen är att kommunen inte fullt ut efterlever gällande regler och policys avseende representation.

Kommunen har en policy för representation som beskriver vad som avses med extern representation och intern representation, Policyn beskriver även att redovisning av representations- och resefakturer skall påtecknas med uppgift om ändamål/anledning och deltagare. När gåvor ges bort skall det redovisas vem som fått gåvan och i vilket syfte. Vår bedömning är att policyn skulle kunna tydliggöras genom framtagande av tillhörande riktlinjer som tydliggör olika beloppsgränser för representation och vad som gäller om attestanten själv medverkat på aktiviteten eller nyttjat tjänsten/varan.

Den årliga kostnaden för 2018 uppgick till 1 917 340 kr, 2019 till 1 404 648 kr och 2020 (jan-juli) 19 156 kr. De totala kostnader för representation har minskat med cirka 500 tkr mellan 2018-2019. Den största minskningen kan ses inom kommunstyrelsen på 138 tkr följt av medborgarnämnden på 182 tkr, omsorgsnämnden på 72 tkr, servicenämnden på 71 tkr och barn- och utbildningsnämnden på 62 tkr. Anledningarna till att kostnaderna har minskat under 2019 är bl.a. att det under 2018 anordnades fler evenemang, det var fler avtackningar och att vissa kostnader har bokförts på olika kontogrupper vilket försvårar jämförelsen mellan åren. Utöver detta har kostnaderna även minskat då antalet anställda har minskat inom vissa förvaltningar och att det finns en ökad konstadmedvetenhet kring representation bland anställda. Under 2020 har kostnad för representation minskat väsentligt, vilket i stor utsträckning är hänförligt till Corona-pandemin.

Resultatet av stickprovskontrollen visar bl.a. på följande avvikelser:

- I 42 % av stickproven framgår inte anledningen till gåvan
- I 67 % av stickproven framgår inte till vem gåvan avser
- I 61 % av stickproven finns inte deltagarlistor
- I 9 % av stickproven saknas ändamålet med aktiviteten
- I 15 % finns attestant med på deltagarlistan, dvs personen har själv deltagit i aktiviteten. Överordnad har inte attesterat fakturan.

Sammanfattande bedömning

Avvikelser noteras för samtliga nämnder/utskott och generellt finns brister gällande att underlagen inte innehåller anledning till gåvan, till vem gåvan är avsedd för och att deltagarlistor saknas i samband med olika aktiviteter. Därtill noteras även att det är möjligt att attest kan ske av samma person som själv också deltagit i aktiviteten. Bedömningen är att gällande policy inte efterlevs fullt ut och det finns behov av att policyn i större utsträckning förankras inom såväl nämnder och utskott.

Kommunstyrelsens intern kontrollplan innehöll under åren 2017 och 2018 kontrollmoment som berör representation. Uppföljningen av genomförda kontrollmoment visade avsaknad av deltagarlista. Medborgarnämnden har, i sin internkontrollplan, haft kontrollmoment som berör området under 2019 och 2020. Övriga nämnder har under de senaste fem åren inte utfört några kontrollmoment gällande efterlevnad av gällande regelverk och riktlinjer avseende representation, gåvor m.m. under de senaste 5 åren.

Revisionsfrågor	Svar på revisionsfrågor
Finns dokumenterade riktlinjer och rutiner avseende representation?	Kommunen har en policy för representation som beskriver vad som avser med extern representation och intern representation, Policyn beskriver även att redovisning av representations- och resefakturer skall påtecknas med uppgift om ändamål/anledning och deltagare. När gåvor ges bort skall det redovisas vem som fått gåvan och i vilket syfte. Vår bedömning är att policyn skulle kunna tydliggöras genom framtagande av tillhörande riktlinjer som tydliggör olika beloppsgränser för representation och vad som gäller om attestanten själv medverkat på aktiviteten eller nyttjar tjänsten/varan.
Efterlevs gällande lagstiftning, skatteverkets allmänna råd och gällande policydokument inom området?	Delvis, stickprovsgranskningen visar att det finns avvikelser noteras för samtliga nämnder/utskott och generellt finns brister gällande att underlagen inte innehåller anledning till gåvan, till vem gåvan är till och att deltagarlistor saknas i samband med olika aktiviteter. Därtill noteras även att det är möjligt att attestering kan ske av samma person som själv också deltagit i aktiviteten.
Hur stor är den årliga kostnaden för representation i kommunen?	Den årliga kostnaden för 2018 uppgick till 1 917 340 kr, 2019 till 1 404 648 kr och 2020 (jan-juli) 19 156 kr. De totala kostnader för representation har minskat med cirka 500 tkr mellan 2018-2019. Den största minskningen kan ses inom kommunstyrelsen på 138 tkr följt av medborgarnämnden på 182 tkr, omsorgsnämnden på 72 tkr, servicenämnden på 71 tkr och barn- och utbildningsnämnden på 62 tkr. Anledningarna till att kostnaderna har minskat under 2019 är bl.a. att det under 2018 anordnades fler evenemang, det var fler avtackningar och att vissa kostnader har bokförts på olika kontogrupper vilket försvårar jämförelsen mellan åren. Utöver detta har kostnaderna även minskat då antalet anställda har minskat inom vissa förvaltningar och att det finns en ökad konstadmedvetenhet kring representation bland anställda representation. Under 2020 har kostnad för representation minskat väsentligt, vilket till stor del är hänförligt till Corona-pandemin.
I vilken omfattning finns representation och efterlevnad av gällande riktlinjer i styrelsens och nämndernas internkontrollarbete?	Kommunstyrelsen har under 2017 och 2018 haft kontrollmoment som berör representation. Medborgarnämnden har haft kontrollmoment som berör området under 2019 och 2020. Övriga nämnder har inte haft kontrollmoment som berör området under de senaste 5 åren.

Rekommendationer

Mot bakgrund av granskningens iakttagelser rekommenderas kommunstyrelsen, barn- och utbildningsnämnden, tekniska utskottet, medborgarnämnden, omsorgsnämnden, kulturnämnden, samhällsbyggnadsnämnden och servicenämnden att:

- ▶ Säkerställ att kommunens policy, riktlinjer och rutiner samt gällande lagstiftning efterlevs inom området representation och resor, både vad gäller genomförande och redovisning.
- ▶ Säkerställ att området för resor och representation beaktas i högre utsträckning i internkontrollarbetet.
- ▶ Det bör säkerställas att det finns en rutin för att med regelbundenhet revidera styrdokumentet samt säkerställa att medarbetarna har god kännedom om gällande regelverk.

Källförteckning

Följande funktioner har intervjuats:

- ▶ Kommundirektör
- ▶ Förvaltningschef tekniska förvaltningen
- ▶ Förvaltningschef samhällsbyggnadsförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef medborgarförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef barn- och utbildningsförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef omsorgsförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef kulturförvaltningen
- ▶ Förvaltningschef serviceförvaltningen

Dokumentanalysen utgår från:

- ▶ Policy för representation
- ▶ Riktlinje tjänsteresor
- ▶ Reglemente och riktlinjer för ekonomiska transaktioner